

Tentamen Thermodynamica

23-10-2007

Per vraag worden maximaal 10 punt toegekend. Een totaal van 30 punten betekent een eindcijfer 10. Onderdelen h. en i. van Vraag 3 zijn bonus opgaven die je niet hoeft te beantwoorden om een 10 te krijgen. Wel kun je daarmee maximaal 3 extra punten krijgen waarmee je een eindcijfer lager dan 10 kunt opkrikken.

Naam:

Adres:

Plaats:

Studentnummer:

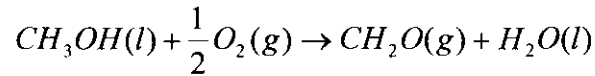
Vraagstuk 1

- a. Geef een formulering van de eerste hoofdwet.
- b. Bereken $C_p - C_v$ voor een ideaal gas.
- c. Tijdens welk proces van een ideaal gas geldt dat het product VT^c met $c = C_{v,m} / R$ constant blijft?
- d. In een "hot pack" vindt de reactie $4Fe(s) + 3O_2(g) \rightarrow 2Fe_2O_3(s)$ plaats.
Gegeven is dat $\Delta_f H^\theta(Fe_2O_3, s) = -826 kJ/mol$. Hoeveel warmte komt er per mol $Fe(s)$ vrij? Waarom is ijzer in poedervorm aanwezig?
- e. Geef een formulering van de tweede hoofdwet.
- f. Wat is het verschil tussen een gesloten en een geïsoleerd systeem?
- g. Voor de smeltwarmte van H_2O bij $273.15 K$ geldt $\Delta_{fus} H^\theta = 6.008 kJ/mol$.
Bereken de entropieverandering $\Delta_{fus} S^\theta$ bij deze overgang.
- h. De molaire entropieverandering van een zuiver kristallijne stof die bij constante druk wordt verwarmd van het absolute nulpunt naar een iets hogere temperatuur T wordt gegeven door $S(T) = \int_0^T \frac{C_{p,m}}{T} dT$, aannemende dat er in het temperatuur traject geen faseovergangen plaatsvinden. Welke eigenschap zorgt er voor dat de integraal een eindig antwoord oplevert?
- i. Welke wiskundige relatie stelt ons in staat De Maxwell relatie $\left(\frac{\partial V}{\partial T}\right)_p = -\left(\frac{\partial S}{\partial p}\right)_T$ af te leiden uit $dG = Vdp - SdT$?
- j. Bereken $\left(\frac{\partial S}{\partial p}\right)_T$ voor een ideaal gas.

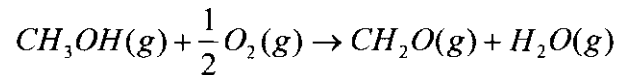
Ruimte voor Vraagstuk 1

Vraagstuk 2

Beschouw de verbranding van methanol tot methanal en water:

- a. Bereken $\Delta_r H^\theta$, $\Delta_r S^\theta$ en $\Delta_r G^\theta$ voor deze reactie bij 298K .
- b. Bereken nu de standaard reactieenthalpie $\Delta_r H^\theta$ bij 398K voor

- c. Bereken de entropieverandering $\Delta_{\text{vap}} S^\theta$ voor CH_3OH en H_2O bij hun respectievelijke kooktemperaturen T_b .
- d. Bereken de standaard molaire entropie S_m^θ van $\text{O}_2(g)$, $\text{CH}_3\text{OH}(g)$, $\text{CH}_2\text{O}(g)$ en $\text{H}_2\text{O}(g)$ bij 398K aannemende dat de gegeven $C_{p,m}^\theta$'s binnen een fase onafhankelijk van de temperatuur zijn.
- e. Bereken de standaard reactie Gibbs vrije energie $\Delta_r G^\theta$ bij 398K .

Gegeven

stof	$\Delta_f H^\theta(298K)$ kJ/mol	$S_m^\theta(298K)$ JK ⁻¹ mol ⁻¹	$C_{p,m}^\theta(l)$ JK ⁻¹ mol ⁻¹	T_b K	$\Delta_{\text{vap}} H^\theta$ kJ/mol	$C_{p,m}^\theta(g)$ JK ⁻¹ mol ⁻¹
O_2		205.14				29.36
CH_3OH	-238.7	126.80	81.60	337.6	35.3	43.89
CH_2O	-108.6	218.77				35.40
H_2O	-285.8	188.83	75.29	373.2	40.7	33.58

Ruimte voor Vraagstuk 2

Vraagstuk 3.

Beschouw de volgende **reversibele** kringloop van n mol van een **ideaal** gas met **constante** warmtecapaciteit C_V .

$A \rightarrow B$: isotherme expansie van volume V_1 naar volume V_2 bij temperatuur T_1

$B \rightarrow C$: afkoeling bij constant volume naar temperatuur T_2

$C \rightarrow A$: adiabatische compressie terug naar de uitgangspositie V_1, T_1

Beantwoord de volgende vragen.

- Schets deze kringloop in een p, V -diagram (p op de verticale as).
- Wat kun je zeggen over de verandering in inwendige energie van het systeem, ΔU , en in entropie van het systeem, ΔS , als de kringloop precies één keer wordt doorlopen?
- Laat zien dat de opgenomen warmte tijdens de $A \rightarrow B$ stap gelijk is aan

$$q_h = nRT_1 \ln \frac{V_2}{V_1} \quad (1)$$

- Laat zien dat de afgegeven warmte tijdens de $B \rightarrow C$ stap gelijk is aan
- $$q_c = C_V(T_2 - T_1).$$
- Gebruik het gegeven dat het gas in de derde stap $C \rightarrow A$ vanuit de toestand met (V_2, T_2) via reversibele adiabatische compressie teruggebracht wordt naar de beginsituatie (V_1, T_1) om te bewijzen dat vgl. (1) kan worden geschreven als

$$q_h = C_V T_1 \ln \frac{T_1}{T_2}$$

- Laat zien dat de per kringloop verrichte arbeid in absolute waarde gelijk is aan

$$|w| = C_V T_1 \ln \frac{T_1}{T_2} + C_V(T_2 - T_1)$$

- Laat zien dat voor de efficiëntie van deze kringloop geldt:

$$\varepsilon = 1 - \frac{T_1 - T_2}{T_1 \ln \frac{T_1}{T_2}}$$

Op de volgende pagina staan de twee bonusvragen!!

- h. (1 bonus punt). Laat zien dat $\varepsilon \rightarrow 0$ voor $T_2 \rightarrow T_1$. (Hint: je kunt gebruiken dat $\ln(1+x) = x$ voor x voldoende klein).
- i. (2 bonus punten) Geef de uitdrukking (niet afleiden) voor de efficiëntie van een Carnot kringloop van een ideaal gas opererend tussen een warmtebad op temperatuur T_1 en een koude reservoir op temperatuur T_2 . Vergelijk de efficiëntie van deze Carnot kringloop met de efficiëntie van bovenstaande kringloop (onderdeel g) voor $T_1 = 2T_2$. Verklaar waarom de efficiëntie van de laatste lager is.

Ruimte voor Vraagstuk 3